KUNTALIITTO

Hallituksen esitys terveydensuojelulain muutos ja juomavesidirektiivin toimeenpano

Sosiaali- ja terveysvaliokunta 11.10.

Kaisa Mäntynen @MantynenKaisa

Yleistä lakiehdotusten valmistelusta

- Kuntaliitto kiittää mahdollisuudesta lausua ja tulla kuultavaksi valiokuntaan
- Kuntaliitto on osallistunut lakiehdotusten valmisteluun ohjausryhmässä sekä alatyöryhmissä. Työryhmätyöskentely on edennyt hyvässä yhteistyössä.
- Kuntaliiton ja työryhmien kuntaedustajien näkökulmia on varsin hyvin huomioitu lakiehdotuksissa.
- Lakiehdotus sisältää huomattavan yksityiskohtaisia raportointivelvollisuuksia mm. kunnan terveydensuojeluviranomaiselle ja vesihuoltolaitoksille.
- Juomavesidirektiivin toimeenpanoon liittyy useita asetuksia, joilla säädettäisiin varsin yksityiskohtaisesti mm. tietojärjestelmään toimitettavista tiedoista. Asetusten sisältö vaikuttaa merkittävästi direktiiviin toimeenpanoon mm. kunnissa.
- Asetusluonnokset eivät ole mukana materiaaleissa, joita nyt käsitellään eduskunnassa.
- Hyvän hallinnon ja lainvalmistelun näkökulmasta asetusluonnosten sisältö tulisi olla tiedossa ja kommentoitavissa hallituksen esityksen eduskuntakäsittelyssä.
- Työryhmissä käsittelyssä olleiden asetusluonnosten perusteella on tarkasti vielä harkittava mm. raportoitavia tietosisältöjä sekä rajapintojen hyödyntämistä raportoinnissa.
- Asetusvalmistelussa tulisi keskittyä juomavesidirektiivin kannalta välttämättömiin tietoihin.

Kunnille tulee lakimuutosten johdosta merkittävästi uusia tehtäviä

- Terveydensuojelulain muutoksessa kunnille esitetään runsaasti lisätehtäviä
- Esitetyt lakimuutokset ovat pääosin direktiivin toimeenpanon kannalta välttämättömiä
- Lakiehdotusten kuntatalousarvioita tarkennettiin lausuntokierroksen sekä Kuntaliiton kanssa käydyn neuvottelun pohjalta
- Terveydensuojelulain osalta edellisen talousveden riskienhallintaa koskevan lakimuutoksen (HE 124/206 vp) johdosta kunnille aiheutuvia kustannuksia ei ole korvattu.
- Aikaisempien lakimuutosten aliarvioidut kustannukset kunnille korjataan lähtökohtaisesti jälkikäteen tehtävässä kuntien ja valtion kustannustenjaon tarkistuksessa. Korjaus tulee tehdä mahdollisimman pian.
- Kuntaliitto muistuttaa että lakimuutosten johdosta kunnille aiheutuvat kustannukset on korvattava täysimääräisesti.
- Tietojärjestelmien kehitystyö sekä toimivat rajapinnat on varmistettava riittävillä resursseilla (VATI, analyysitietojensiirto). Toimimattomat järjestelmät aiheuttavat kunnissa turhaa hallinnollista työtä.

Vesihuoltolain muutos

- Vesihuoltolakiin ehdotetaan tehtäväksi juomavesidirektiivin tiedottamista ja tietojen toimittamista koskevat sekä riskinarvioinnin pohjalta tehtävän raakavesitarkkailun edellyttämät muutokset vesihuoltolaitoksen ja talousvettä toimittavan laitoksen tehtäviin.
- Vesihuoltolain 4 §:ssä säädettäisiin myös Suomen ympäristökeskuksen, ELY-keskuksen ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen uusista tehtävistä raakaveden riskienhallinnassa
- Kuntaliitto huomauttaa, että lisätehtävistä aiheutuvat kustannukset tulee kompensoida kunnille täysimääräisesti
- Vesihuoltolaitoksen määritelmä on tällä hetkellä suppeampi kuin juomavesidirektiivin soveltamisala
- Tästä syystä ehdotuksessa vesihuoltolain 15 ja 16 pykälien soveltamisalaa ehdotetaan laajennettavaksi vesihuoltolaitosten lisäksi myös näihin toimijoihin.
- Esitetyt muutokset ovat tässä vaiheessa juomavesidirektiivin toimeenpanon näkökulmasta välttämättömiä

Vesihuoltolain muutos 2

- Voimassa olevan lain 16 §:stä uudeksi 16 a §:ksi (Asiakirjojen julkisuus) siirrettyjä tiettyjä ympäristötietojen julkisuutta koskevia erityisiä tiedonsaantioikeuksia ei ole 15 ja 16 §:n muutosten tavoin laajennettu niihin laitoksiin, jotka eivät ole vesihuoltolain mukaisia vesihuoltolaitoksia, mutta joihin kuitenkin sovelletaan juomavesidirektiiviä
- Kuntaliiton näkemyksen mukaan tämä epäsuhta asettaa erityyppiset talousvettä toimittavat laitokset eriarvoiseen asemaan ympäristötietojen julkisuuden suhteen
- Kuntaliitto huomauttaa, että vesihuoltolain laajemman tarkistustyön on tarkoitus alkaa syksyllä 2022. Tällöin on tarkoitus palata mm. vesihuoltolaitoksen määritelmään osana laajempaa lain uudistustyötä.
- Kuntaliitolla ei ole huomautettavaa muiden lakien muutoksiin.

Kiitos.

Kaisa Mäntynen
040 7036475
kaisa.mantynen@kuntaliitto.fi
@MantynenKaisa

www.kuntaliitto.fi

KUNTA
LIITTO